

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ฉบับวันอังคารที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2561

คอลัมน์รายงานพิเศษ : การขับเคลื่อนพัฒนาเกษตรอินทรีย์
แนวทางสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรที่ยั่งยืน (4)

กรมพัฒนาที่ดินกับบทบาทเกษตรอินทรีย์ของประเทศไทย

“เกษตรอินทรีย์” เป็นเกษตรสมัยใหม่ โดยใช้การผลิตการตลาดสมัยใหม่ ร่วมกับเทคโนโลยีอย่างลงตัว และช่วยพี่น้องเกษตรกรไทยให้แข่งขันได้ในตลาดโลก ซึ่งความต้องการของผู้บริโภคในตลาดปัจจุบันมุ่งเน้นด้านสุขภาพและการรักษาสิ่งแวดล้อม เกษตรอินทรีย์จึงสมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากทุกภาคส่วน “การรับรองแบบมีส่วนร่วม” หรือ Participatory Guarantee System (PGS) ซึ่งระบบนี้ริเริ่มโดยสมาพันธ์เกษตรอินทรีย์นานาชาติ เป็นระบบที่สมาชิกกลุ่มผู้ผลิต/ชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบมาตรฐานผลผลิตของตนเองในพื้นที่ ทำให้เกิดความมั่นใจในสินค้าของตนในชุมชนในอนาคต ซึ่งอาจต่อยอดไปสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์และสร้างมาตรฐานสินค้าส่งออก ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงมีนโยบายการสนับสนุนเกษตรอินทรีย์เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนที่ให้ทุกหน่วยงานร่วมกันดำเนินการให้สำเร็จเห็นผลเป็นรูปธรรม และเน้นประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้บริโภคและเกษตรกร

กรมพัฒนาที่ดิน ในฐานะหน่วยงานหนึ่งที่ขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ เน้นใช้กระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาเกษตรอินทรีย์ จำเป็นต้องอาศัยพลังความร่วมมือจากทุกภาคส่วน หนุนเสริมช่วยเหลือกัน ซึ่ง PGS เป็นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนระดับรากหญ้า (grass-root organization) ในการพึ่งตนเองตลอดห่วงโซ่การผลิต ถึงการตลาดด้วยการแสวงหาความร่วมมือจากทุกองค์กรทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมช่วยพัฒนานำผลิตผลและผลผลิตของเกษตรกรรายย่อยสู่ผู้บริโภคตามนโยบายของรัฐ ดังเช่นคำว่า “สานพลังประชารัฐ” หมายถึง การรวมพลังระหว่าง ภาคประชาชนและภาคธุรกิจกับภาครัฐในการทำงานพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อความมั่นคงของชีวิตเกษตรกรและผู้ใช้แรงงาน ชุมชนท้องถิ่นและประเทศชาติ นอกจากนี้ ยังเป็นไปเพื่อการเรียนรู้แลกเปลี่ยนและสานสัมพันธ์กันในแนวระนาบ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมในระดับฐานราก โดยอาศัยจุดแข็งของแต่ละองค์กรภาคีมาหนุนเสริมกัน รวมทั้งชื่นชมและให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจและเกิดความสับสนระหว่างสินค้าเกษตรอินทรีย์ เกษตรปลอดภัยจากสารพิษ (GAP) เกษตรปลอดสาร ไฮโดรโพนิคส์ว่าคืออะไร แตกต่างกันอย่างใด ดังนั้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างสินค้าเกษตรอินทรีย์และสินค้าทั่วไป เพื่อให้เกษตรกร ผู้ผลิตและผู้บริโภคเข้าใจตรงกันและสามารถแยกแยะได้ จึงจำเป็นต้องประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องดังกล่าว สรุปดังนี้

เกษตรอินทรีย์ (organic agriculture) หมายถึง ระบบการจัดการ การผลิตด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศ รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพวงจรชีวภาพ โดยเน้นใช้วัสดุธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้วัตถุสังเคราะห์ และไม่ใช้ พืช สัตว์ หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากเทคนิคการดัดแปรพันธุกรรม (genetic modification) หรือพันธุวิศวกรรม (genetic engineering) มีการจัดการกับผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการแปรรูปด้วยความระมัดระวังเพื่อรักษาสภาพการเป็นเกษตรอินทรีย์ และคุณภาพที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ทุกขั้นตอน (คำนิยามตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ9000 เล่ม 1 ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ)

เกษตรปลอดภัย GAP (Good Agricultural Practice) หมายถึง ระบบการผลิตที่ถูกต้องในฟาร์ม โดยพิจารณาตั้งแต่พื้นที่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีลักษณะตรงตามความต้องการ ปลอดภัยต่อการบริโภค ในประเทศไทยเริ่มจัดทำระบบ GAP ของแต่ละพืช ตั้งแต่พ.ศ. 2541 โดยเน้นด้านการปฏิบัติตามคู่มือการผลิต ดังตัวอย่างที่ปรากฏในเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่รู้จักกันในชื่อ GAP ของพืชหลายชนิด โดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ และมีการแก้ไขให้เป็นเอกสารการจัดทำระบบการผลิตตามข้อกำหนด GAP ของประเทศต่อไป

เกษตรปลอดภัย หมายถึง ระบบการผลิตที่มีการใช้ปุ๋ยเคมี ฮอร์โมนเร่งและใช้เมล็ดพันธุ์ GMO ได้ แต่ไม่ใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า ซึ่งปัจจุบันนี้ยังไม่มีระบบการตรวจสอบและให้การรับรอง

ไฮโดรโปนิกส์ (Hydroponics) คือ การปลูกพืชแบบไร้ดินหรือการปลูกผักโดยใช้น้ำที่มีธาตุอาหารพืชละลายอยู่แทนดิน ซึ่งจำเป็นต้องใช้สารเคมีอยู่ เพราะไม่มีดินที่เป็นตัวสะสมธาตุอาหาร

จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า อาหารที่ผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัยจากสารเคมีมากกว่าอาหารที่ผลิตในระบบอื่นๆ รมพัฒนาที่ดิน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ขับเคลื่อนงานเกษตรอินทรีย์มาตลอด และเป็นฝ่ายเลขาคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติได้จัดงานมหกรรมเกษตรอินทรีย์ขึ้น ทั้งในส่วนภูมิภาค ทั้ง 4 ภาค รวมทั้งดำเนินการจัดประชุม เสวนาให้เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นสังกัดกระทรวงเกษตรฯ และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เกษตรกรในพื้นที่ ตลอดจนประชาชนทั่วไปที่สนใจมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงทิศทางในการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ของประเทศ และเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงการบูรณาการแผนงาน/โครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์ ที่มีกลุ่มเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาในรูปแบบที่มีความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม รวมถึงการนำนโยบาย การตลาด นำการผลิต มาใช้ในการขับเคลื่อนผลจากการดำเนินงานถือว่าประสบความสำเร็จด้วยดีในระดับที่น่าพอใจ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันอังคารที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2561

คอลัมน์หน้ามองฟ้า เท้ายังดิน : ปาล์มร่วงเกษตรกรรุ่งเรือง

แม้บ้านเราจะมีคณะกรรมการนโยบายปาล์ม น้ำมันแห่งชาติ (กปน.) เข้ามาดูแลปัญหาในทุกๆ ด้าน ทั้งเรื่องการลักลอบนำเข้าน้ำมันปาล์มเถื่อน ปรับโครงสร้างการผลิต ตรวจสอบเช็คควบคุมสต็อกไม่ให้น้ำมันปาล์มล้นตลาด แต่จนแล้วจนรอด ไม่รู้ทำงานกันอีท่าไหน... ราคาปาล์มน้ำมันถึงได้ดิ่งเหวไม่หยุด ไม่รู้ว่าจะมี กปน. ไปทำไมให้เปลืองเงินเดือนและเบี้ยประชุม เคยจำได้ว่า

ตอน คสช.มาคืนความสุขใหม่ๆ มีคนเคยคุยไว้ ปาล์ม กก.ละ 5 บาท...มีแต่คุย ทำไม่เคยได้สักที ดีแต่นั่ง ฮ.ขง นม

สาเหตุที่ทำให้ปาล์มน้ำมันราคาตกมีหลายประการ ช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ความต้องการบริโภคน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น 4% แต่กำลังการผลิตเพิ่มขึ้น 4.5% ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ขณะเดียวกัน สหภาพยุโรปผู้นำเข้าปาล์มน้ำมันจากหลายประเทศรวมถึงไทย มีมติให้ควบคุมน้ำมันปาล์ม และยกเลิกการใช้ น้ำมันปาล์มในการผลิต

พลังงาน ประการสำคัญคือ ปัญหาในเชิงโครงสร้าง...อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันมีมูลค่าถึง 200,000 ล้านบาท แต่เกษตรกรในฐานะผู้ผลิตมีส่วนแบ่งแค่ 60,000 ล้านบาท หรือแค่ 30% ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ 70% กระจุกตัวอยู่ตามโรงสกัดไบโอดีเซลและพลังงานไฟฟ้า เป็นบทสรุปที่ได้จากเวทีเสวนา “ปาล์มน้ำมันจากพืชเพื่อการบริโภค สู้พืชพลังงาน” เพื่อระดมความคิดเห็น แก้ปัญหาราคापาล์มน้ำมันตกต่ำ จัดระดมความคิดเห็นโดยพรรคภูมิใจไทย เมื่อต้นเดือนที่ผ่านมา เพื่อให้เกษตรกรอยู่รอดได้ในวิกฤตินี้ จึงมีผู้เสนอให้ใช้แนวทางแก้ปัญหาแบบเดียวกับอ้อยและน้ำตาลมาเป็นต้นแบบ ที่แทบไม่เคยเจอปัญหาเลย เพราะอ้อยและน้ำตาลมีระบบ Profit Sharing หรือการแบ่งปันผลผลิต โดยแบ่งปันให้กับเกษตรกร 70% โรงงาน 30% รูปแบบนี้เชื่อว่าจะเป็นไปได้...เพราะมีคนทำมาแล้วที่ จ.กระบี่ เขาทำกันอย่างไรติดตามกันต่อพรุ่งนี้

สะ-เล-เต

ลักลอบนำเข้ากล้วยเถื่อน ระวังโรคปานามาบุกสวน

กรมวิชาการเกษตรเตือนเกษตรกร อย่าลักลอบนำเข้าหน่อพันธุ์กล้วยจากประเทศในกลุ่มอาเซียนมาปลูกในประเทศไทยโดยเด็ดขาด เพราะจะทำให้โรคปานามาที่ระบาดอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำให้พื้นที่ปลูกกล้วยได้รับความเสียหายจนไม่สามารถปลูกกล้วยได้อีก

นางสาวเสริมสุข สลักเพชร อธิบดีกรมวิชาการเกษตร เผยว่า จากสถานการณ์การระบาดของโรคเหี่ยวฟิวซาเรีย

เรียมของกล้วย หรือที่รู้จักกันในชื่อโรคตายพราย หรือโรคปานามาที่เกิดจากเชื้อรา Fusarium สายพันธุ์ TR 4 ซึ่งพบระบาดในประเทศแถบอาเซียน เป็นโรครุนแรงที่เกิดการระบาดในพื้นที่ไหนจะไม่สามารถปลูกกล้วยได้อีก

“เพราะโรคนี้สามารถติดไปกับหน่อพันธุ์ เมื่อเชื้อราลงไปอยู่ในดินได้แล้ว จะไม่อาจใช้สารเคมีกำจัดเชื้อในดินให้ตายหมดไปได้ และถ้าเข้ามาระบาดในประเทศจะทำลายพื้นที่ปลูกกล้วยหอมทั้งหมดของประเทศรวมทั้งในกล้วยชนิดอื่นๆด้วย เนื่องจากประเทศไทยมีความหลากหลายของสายพันธุ์กล้วย ที่สำคัญเชื้อรา Fusarium สายพันธุ์ TR4 มีความสามารถอยู่รอดในดินได้นานมากกว่า 15 ปี รวมทั้งยังสามารถแพร่กระจายไปกับส่วนขยายพันธุ์ที่เป็นโรค ดิน น้ำที่ปนเปื้อนเชื้อราสาเหตุของโรคด้วย”

อธิบดีกรมวิชาการเกษตรบอกอีกว่า จากการเฝ้าระวังการระบาดของโรคมาตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน พบว่า กล้วยหอมเขียวหรือกล้วยหอมคาเวนดิช จะมีความเสี่ยงต่อโรคนี้น่ากลัวที่สุด เพราะเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคที่เกิดจากเชื้อรา Fusarium สายพันธุ์ TR4

สำหรับประเทศไทย โรคตายพรายที่พบมักเกิดกับกล้วยน้ำว้า ยังไม่เคยพบในกล้วยหอมแต่ประการใด เพราะเป็นเชื้อราต่างสายพันธุ์ และปัจจุบันยังไม่พบว่ามี การระบาดของโรคปานามาที่เกิดจากเชื้อรา Fusarium สายพันธุ์ TR4 ในประเทศไทย แต่ขอเตือนเกษตรกรอย่าได้ลักลอบนำเข้าทุกส่วนของกล้วยทุกชนิดจากประเทศที่พบการระบาดเข้ามาปลูกในประเทศไทยโดยเด็ดขาด ผู้ใดลักลอบนำเข้ามีความผิดตามพระราชบัญญัติกักพืชมีโทษจำคุก 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรการซื้อช่วยเหลือชาติ

ปลุกกระแสการใช้จ่ายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปลายปี กลับมาอีกครั้งจากการประกาศก้องของนายอภิศักดิ์ ตันติวงษ์ รมว. คลัง เพื่อต้องการมอบของขวัญปีใหม่ให้แก่คนไทยที่เป็นคนชั้นกลางของประเทศ ภายหลังจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 พ.ย.ได้อนุมัติวงเงินกว่า 38,000 ล้านบาท ช่วยเหลือประชาชนที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ 14.5 ล้านคนเป็นของขวัญปีใหม่ไปแล้ว ในรอบนี้ก็ถึงคราวคนชั้น

กลางที่เสียภาษีให้แก่รัฐบาลมากกว่า 10 ล้านคน จะได้รับของขวัญปีใหม่ ที่เคยได้รับเกือบทุกปีจากรัฐบาล “บิ๊กตุ๋” พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งได้ดำเนินการครั้งแรกเมื่อปี 2558 ระยะเวลา 7 วัน ระหว่างวันที่ 25-31 ธ.ค.2558 ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 14-31 ธ.ค.2559 รวมระยะเวลา 18 วัน และครั้งที่ 3 ระหว่างวันที่ 11 พ.ย.-3 ธ.ค.2560 เพิ่มระยะเวลาเป็น 23 วัน มากกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา ทำให้ภาพรวมของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจที่ผ่านมาคึกคักและเป็นที่ยอมรับของประชาชน รวมถึงนักช้อปปิ้งมือเติบที่จะได้ใช้มาตรการซื้อช่วยเหลือชาติในการซื้อสินค้าที่จำเป็น โดยข้อมูลล่าสุดจากรมสรรพากรระบุว่า มาตรการซื้อช่วยเหลือชาติปี 2560 มีคนใช้สิทธิลดหย่อนภาษีประมาณ 22,500 ล้านบาท ทำให้กรมสรรพากรสูญเสียรายได้ 1,800 ล้านบาท แต่ขณะเดียวกันกรมสรรพากรก็มีรายได้จากการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (แวต) 245,244 ล้านบาท เพียงแค่ระยะเวลา 23 วัน จึงถือเป็นสิ่งเสียดังด้านเศรษฐกิจ เพราะผลลัพธ์ของมาตรการดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า มีประชาชนจำนวนมากอยากได้ค่าลดหย่อน 15,000 บาทจากรัฐบาล

เนื่องจาก “มาตรการซื้อช่วยเหลือชาติ” ทั้ง 3 ครั้งในช่วง 3 ปี เปิดกว้างให้แก่สินค้าหลายชนิด เพียงแต่ผู้ขอใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจะต้องขอใบกำกับภาษีเต็มรูปแบบจากผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมาเป็นเอกสารประกอบการขอคืนภาษี ไม่สามารถใช้สลิปใบเสร็จหรือใบกำกับภาษีอย่างย่อได้ โดยสินค้าที่เข้าข่ายมาตรการซื้อช่วยเหลือชาติ ต้องเป็นสินค้านำเข้าสดจากห้างสรรพสินค้า ค่าอาหารและเครื่องดื่มจากร้านอาหารหรือโรงแรมที่จดทะเบียน ผู้เสียภาษีมูลค่าเพิ่ม บริการนวดหน้า ค่าบริการ สปา ค่าซื้ออุปกรณ์ตกแต่งรถยนต์ อะไหล่รถยนต์ ค่าซ่อมรถที่มีการซ่อมแล้วเสร็จ และชำระค่าบริการ เป็นต้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่นำมาลดหย่อนไม่ได้ เช่น ค่าซื้อสุรา เบียร์ ไวน์ บุหรี่ น้ำมันและก๊าซสำหรับเติมยานพาหนะ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือ ค่าแพ็คเกจทัวร์ท่องเที่ยว ค่าที่พักในโรงแรม ค่ารักษาพยาบาล ค่าซื้อทองคำแท่ง และค่าน้ำและ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ของเดือนก่อนที่มาชำระในช่วงของมาตรา และค่าซื้อแพ็คเกจทัวร์ไปต่างประเทศ และค่าใช้จ่ายที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เช่น ค่าซื้อประกัน ชีวิต ประกันภัยรถยนต์ ค่าซื้อหนังสือ นิตยสารและตำราเรียน

ส่วน “ซื้อช่วยเหลือชาติ” ประจำปีนี้ (2561) รมว.คลัง ระบุว่า จะอนุญาตให้สินค้าเพียง 3 ชนิดที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้ ประกอบด้วย 1.ยางรถยนต์ 2.หนังสือและ e-Book และ 3.สินค้าโอท็อป (หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์) ภายในระหว่างวันที่ 15 ธ.ค.2561 จนถึงวันที่ 15 ม.ค.2562 รวมระยะเวลา 30 วันเท่านั้น ที่สามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ 15,000 บาท ซึ่งถือเป็นการขีดเส้นให้กับสินค้าที่สามารถเข้าร่วมโครงการได้เพียงหยิบมือเดียว โดย “อภิศักดิ์” อ้างว่า ภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวแล้ว ทำให้ความจำเป็นในการกระตุ้นเศรษฐกิจก็ควรลดลง ส่วนสาเหตุที่ยังต้องมีมาตรการ “ซื้อช่วยเหลือชาติ” เหมือนกับทุกปีที่ผ่านมา เนื่องจากยังมีสินค้าหรือคนบางกลุ่มที่ต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่น ยางพาราที่ราคาตกต่ำ รัฐบาลก็ต้องสนับสนุนให้ประชาชนใช้สินค้าจากยางพารามากขึ้น นั่นก็คือ ยางรถยนต์ เช่นเดียวกันสินค้าโอ

ทอปที่ยังต้องได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลเหมือนกัน แต่ทั้งหมดนี้ ก็อย่าเพิ่งดีใจ เนื่องจากมาตรการ “ซ้อปช่วยชาติ” ไม่ใช่เป็นการลดราคาสินค้าได้ถึง 15,000 บาทอย่างที่หลายคนเข้าใจผิดในช่วงหลายปีที่แล้ว โดยสรุปผู้ที่ได้รับการลดหย่อนภาษีเพิ่มขึ้น จะขึ้นอยู่กับฐานภาษีของตัวเอง เช่น เสียภาษีอยู่บนฐาน 5% เมื่อซื้อสินค้ารวมเป็นมูลค่า 15,000 บาท จะสามารถลดหย่อนภาษีได้ 750 บาท หากเสียภาษีอยู่บนฐาน 10% จะนำมาลดหย่อนภาษีได้ 1,500 บาท แต่หากผู้เสียภาษีมีรายได้สุทธิ 5 ล้านบาทขึ้นไป เมื่อซื้อสินค้า 15,000 บาท จะลดหย่อนภาษีได้ 5,250 บาท

ดังนั้น ผู้ที่จะใช้สิทธิลดหย่อนภาษีต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่า หากก่อนนี้จากบัตรเครดิต 15,000 บาท แล้วจะคุ้มค่ากับการนำมาลดหย่อนภาษีหรือไม่ เรื่องนี้ต้องไตร่ตรองให้ดีกว่าอนนะครับ

วรรณกิจ ตันติฉันทะวงศ์